

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ

Ο ΦΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Διασκευασμένο από την
Μαργαρίτα Ιωαννίδου
για την διδασκαλία της Ελληνικής
ως δεύτερης γλώσσας

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

**ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΦΟΝΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ**

Διασκευασμένο από την Μαργαρίτα Ιωαννίδου

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΦΟΝΙΑΣ

ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Διασκευασμένο από την Μαργαρίτα Ιωαννίδου

Εκδόσεις
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ

Αθήνα 2017

ΤΙΤΛΟΣ: ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΦΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΓΙΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ
ΔΙΑΣΚΕΥΗ: ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Copyright διασκευής © 2017 ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Όλα τα έργα των Εκδόσεων Ανατολικός προστατεύονται από τους νόμους προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή των έργων (ή τμημάτων αυτών) με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη ή/και του συγγραφέα.

Εκδόσεις Ανατολικός
Λέκκα 23-25, Αθήνα
Τ.: 210.3827910 / 210.6776303
www.anatolikos.gr

ISBN: 978-618-5136-26-0

Στον Σταύρο

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το *Ποιος ήταν ο φονιάς του αδελφού μου* είναι η ιστορία μιας οικογένειας Ελλήνων που ψάχνει να βρει τον δολοφόνο του γιου και αδελφού τους. Στην προσπάθειά τους αυτή, συναντιούνται με μια οικογένεια Τούρκων πρόθυμη να βοηθήσει στην έρευνα. Τις δυο οικογένειες ενώνει μεγάλη αγάπη, μια και παλιότερα η Ελληνίδα μητέρα είχε φροντίσει για μήνες τον άρρωστο γιο της Τουρκάλας. Για τις δυο οικογένειες δεν παίζει ρόλο η διαφορά στην εθνικότητα ή την θρησκεία, αλλά η φιλία, η αγάπη, η καλοσύνη.

Και εδώ, όπως και σε όλα τα διηγήματα του Βιζυηνού, υπάρχουν πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία: Ο γιος της Ελληνικής οικογένειας, ο Γιώργος, όπως ο Βιζυηνός, έχει γεννηθεί σε χωριό, από φτωχική οικογένεια και είναι ορφανός από πατέρα. Σπούδασε όμως στο εξωτερικό, ταξίδεψε πολύ, είναι «σοφός και μορφωμένος». Το όνομά του είναι ίδιο με το όνομα του Βιζυηνού. Τα ονόματα των δυο αδελφών του, επίσης, Μιχάλης και Χρήστος, είναι τα πραγματικά ονόματα των αδελφών του Βιζυηνού.

Εδώ είναι μια απλοποιημένη μορφή του βιβλίου, κατάλληλη για ξενόγλωσσους μαθητές που μαθαίνουν Ελληνικά σαν δεύτερη/ξένη γλώσσα. Είναι κυρίως κατάλληλο για μαθητές μέσου επιπέδου γλωσσομάθειας (B1-B2), σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες (CEF) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η μητέρα μου, ο αδελφός μου ο Μιχάλης κι εγώ, καθόμασταν σε ένα ξενοδοχείο στην Κωνσταντινούπολη¹. Μόλις είχα γυρίσει από το εξωτερικό όπου σπούδαζα, και πρότεινα να συναντηθούμε εκεί. Η μητέρα μου ήταν μια γυναίκα αμόρφωτη, που είχε περάσει όλη τη ζωή της στο χωριό. Έτσι λοιπόν εντυπωσιάστηκε με την Κωνσταντινούπολη! Ήταν η πρώτη φορά που συναντιόμασταν οι τρεις μας έπειτα από πολλά χρόνια. Όμως κάποιος έλλειπε...

Καθόμασταν στο μπαλκόνι του ξενοδοχείου και κοιτάζαμε το ποτάμι που κυλούσε έξω. Η μητέρα μου ήταν σιωπηλή και σκεφτική. Τέλος, κάποια στιγμή είπε:

«Πώς κυλάνε τα χρόνια, πώς αλλάζουν τα πράγματα! Εσύ Γιώργο μου ζούσες πολλά χρόνια στο εξωτερικό και νόμιζα ότι δεν θα γυρίσεις πίσω, δεν θα σε δω πριν πεθάνω. Το βράδυ άφηνα ανοιχτή την πόρτα του σπιτιού μέχρι τα μεσάνυχτα. Έλεγα στον Μιχάλη να μην κλειδώσει, μήπως γυρίσεις τη νύ-

¹ Κωνσταντινούπολη: Μεγάλη και σπουδαία πόλη. Άλλοτε ανήκε στην Ελλάδα, σήμερα στην Τουρκία. Την εποχή της ιστορίας ανήκε στην Τουρκία.

χα. Ήσουνά τόσα χρόνια μόνος στα ξένα, δεν ήθελα να γυρίσεις και να βρεις την πόρτα κλειστή. Όταν κοιμόμουνά, έβλεπα όνειρο ότι άκουγα τη φωνή σου, σηκώνόμουνά και άνοιγα την πόρτα. Όμως δεν ήταν κανείς. Ήταν μόνο ο αέρας που έκανε θόρυβο.

Έτσι περνούσαν οι μέρες. Οκτώ χρόνια πέρασαν έτσι. Νόμιζα ότι θα πεθάνω και δεν θα σε ξαναδώ. Και δεσ τώρα! Τώρα που σ' έχω δίπλα μου παιδί μου, τώρα που σε κοιτάζω, μου φαίνεται σαν να ήταν χθες που έφυγες. Και όλες οι πίκρες που πέρασα, όλες οι στενοχώριες, είναι σα να μην υπήρχαν ποτέ!»

Κοίταξε πάλι το ποτάμι και τις βαρκούλες, και συνέχισε με λύπη:

«Έτσι περνούν τα χρόνια και αλλάζουν τα πράγματα. Για σένα φοβόμουνά, παιδί μου, κι όμως εσύ δεν έπαθες τίποτα. Πήγες στην άκρη του κόσμου, δεν χάθηκες και γύρισες. Για την Χρήστο μας ήμουνά ήσυχη. Κι όμως ο Χρήστος μας έφυγε μόνο για πέντε ώρες και τότε έγινε το κακό. Αχ, τι λύπη! Οι νεκροί δεν γυρίζουν πίσω...»

Και η μητέρα μου συνέχισε να θυμάται πώς χάθηκε ο Χρήστος:

«Ήταν παραμονή των Φώτων². Κάθε χρόνο τέτοια μέρα παίρναμε κλαδιά από δέντρα και τα βάζαμε στη φωτιά για να δούμε την τύχη μας. Έτσι κι εκείνη την παραμονή, ο Μιχάλης έφερε πολλά κλαδιά, και καθίσαμε όλοι γύρω από το τζάκι. Πρώτα έβαλε στο τζάκι ένα κλαδί για σένα. Αμέσως έγινε μια μεγάλη φωτιά! “Τι ωραία!” είπα εγώ. “Αυτό σημαίνει πως ο Γιώργος μας θα είναι γερός και δυνατός!” Μετά ο Μιχάλης έβαλε ένα κλαδί για μένα, καλά πήγε κι αυτό. Μετά όμως έβαλε ένα κλαδί για τον Χρήστο, και δεσ τι έγινε: Άναψε μια μικρή φωτιά, και σε λίγο έσβησε τελείως! “Παναγιά μου!” φώναξα εγώ. “Αυτό είναι κακό σημάδι!” Μα ο Χρήστος γέλασε δυνατά, και μου είπε: “Μην ανησυχείς μητέρα! Εγώ είμαι δυνατός, δεν παθαίνω τίποτα!” Κι έτσι γελάσαμε όλοι, κι εγώ ξέχασα την στενοχώρια μου.

Εκείνη την ώρα, πάνω στα γέλια, άνοιξε η πόρτα και μπήκε ο Χαραλάμης. Τον ξέρεις, ήταν ο ταχυδρόμος. Ήταν συμμαθητής του Χρήστου, κι έμοιαζαν πολύ, και στο πρόσωπο και στο σώμα. Όταν ήταν μικρός ερχόταν συχνά στο σπίτι μας. Μα όταν μεγάλωσε πήρε τον κακό δρόμο και δεν τον ήθελα πια. Έμοιαζε τόσο πολύ στον Χρήστο, που καμιά φορά, όταν έκανε κάτι κακό, ο κόσμος τον έπαιρνε για τον Χρήστο!

“Καλησπέρα κυρά!” είπε ο Χαραλάμης.

² Τα Φώτα: Μεγάλη Χριστιανική γιορτή. Γιορτάζεται η βάφτιση του Χριστού.

“Καλησπέρα Χαραλάμπη! Αν μου φέρνεις γράμμα, κάτσε να σε κεράσω”.

“Όχι κυρά, δεν είμαι πια ταχυδρόμος. Και ήρθα να πω στον Χρήστο να γίνει εκείνος ταχυδρόμος στη θέση μου. Η δουλειά έχει καλά λεφτά”.

“Μα αν έχει καλά λεφτά, γιατί την αφήνεις τη δουλειά;”

“Εγώ δυο χρόνια ήμουνα ταχυδρόμος, δυο χρόνια πήγαινα κι έφερνα τα γράμματα από το τραίνο. Βαρέθηκα πια. Έκανα αρκετά λεφτά, τώρα ας κάνουν κι οι φίλοι μου”.

“Άκουσε να σου πω Χαραλάμπη”, δεν κρατήθηκα και του είπα, “ξέρουμε πώς έκανες τα λεφτά. Είσαι κλέφτης! Όταν κάποιος έστελνε λεφτά μέσα στα γράμματα, εσύ τα άνοιγες και τα έκλεβες! Τέτοια λεφτά δεν τα θέλουμε! Ο γιος μου είναι τίμιος άνθρωπος, και ξέρει να δουλεύει τίμια!”

Μόλις τ’ άκουσε αυτά ο Χαραλάμπης κατατρόμαξε! Το πρόσωπό του έγινε χλωμό, το σώμα του έτρεμε, τα χείλια του άσπρισαν! Με κοίταζε φοβισμένος, και τέλος μου είπε: “Μην ακούς τον κόσμο κυρά! Εγώ είμαι καλός άνθρωπος!” Και μετά έφυγε χωρίς να πει καληνύχτα.

“Βλέπεις μητέρα;” είπε τότε ο Χρήστος. “Σου το έλεγα και δεν το πίστευες. Ο Χαραλάμπης σκότωσε άνθρωπο, όλοι το

λένε. Αν πεις ότι ξέρεις κάτι κακό που έκανε, θυμάται τον φόνο και έχει τύψεις. Χάνει το χρώμα του, τρέμει ολόκληρος, ασπρίζουν τα χείλια του!”

“Αφού δεν το είδες με τα μάτια σου”, είπα του Χρήστου, “δεν είναι σωστό να τον κατηγορείς. Αν είναι αλήθεια θα τον τιμωρήσει ο Θεός. Κάνε μου όμως μια χάρη: Μη γίνεις ταχυδρόμος. Ο Χαραλάμπης κάποιο λόγο έχει που αφήνει τη δουλειά”.

“Μα δεν ακούς που σου λέω μητέρα;” είπε πάλι ο Χρήστος. “Ο Χαραλάμπης σκότωσε άνθρωπο! Φαίνεται, τον σκότωσε όταν έφερνε τα γράμματα. Γι’ αυτό δεν θέλει πια να περάσει από εκείνον τον δρόμο! Φοβάται τον πεθαμένο!”

Ό,τι και να του είπα του Χρήστου, δεν κατάφερα να του αλλάξω γνώμη. Τον ήξερες πώς ήταν. Του άρεσε τόσο να γυρίζει στους δρόμους...

“Από εδώ ως το διπλανό χωριό, είναι πέντε ώρες δρόμος”, είπε. “Θα πηγαίνω κάθε δεκαπέντε μέρες. Γιατί ν’ αφήσω να πάρει άλλος τη δουλειά;”

Πάλι τον παρακάλεσα να μη γίνει ταχυδρόμος. Φοβόμουνά. Όμως εκείνος κάποια στιγμή είπε:

“Καλά, δεν θα γίνω ταχυδρόμος. Όμως για σκέψου μάνα: Αν περάσουν ένας-δυο μήνες χωρίς να πάρεις γράμμα του Γιώργου, δεν θα στενοχωρηθείς;”

Εδώ είχε δίκιο. Τα γράμματά σου Γιώργο μου αργούσαν να έρθουν. Δεν είχα νέα σου, και καθόμουνα κι έκλαιγα. Όμως δεν του είπα τίποτα.

Έπειτα από μερικές ημέρες, ήταν η μέρα του ταχυδρομείου. Σηκώθηκα το πρωί, και τι να δω; Ο Χρήστος φορούσε τη στολή του ταχυδρόμου, και κρατούσε τον σάκο με τα γράμματά! Τι να κάνω κι εγώ, κατάλαβα πως δεν άλλαξε γνώμη. Γι’ αυτό του είπα: “Να έχεις την ευχή μου παιδί μου, και μην ξεχάσεις να μου φέρεις το γράμμα του Γιώργου μας!” Νομίζω πως τον βλέπω ακόμα. Φόρεσε το καπέλο του, φίλησε το χέρι μου, κι έφυγε. Ήταν η τελευταία φορά που τον είδα...

Την άλλη μέρα ήταν να έρθει στο χωριό ο καινούριος Δεσπότης³. Όλοι πήγαν στον σταθμό του τραίνου για να τον συναντήσουν. Οι παπάδες, οι δάσκαλοι, τα παιδιά του σχολείου. Μαζί τους πήγε κι ο Μιχάλης μας. Το χωριό έμεινε άδειο.

Ο Χρήστος αργούσε να γυρίσει, αλλά δεν ανησύχησα. Σκέφτηκα ότι θα πήγε κι εκείνος να δει τον Δεσπότη. Ο καιρός ήταν καλός κι εγώ κοίταζα από το παράθυρο. Όταν είδα τον

³ Δεσπότης: Ιερέας της Χριστιανικής θρησκείας. Έχει πολύ μεγάλο βαθμό στην Εκκλησία.

κόσμο να γυρίζει, βγήκα κι εγώ για να συναντήσω τον Δεσπότη. Από μακριά, γυάλιζαν στον ήλιο οι σταυροί των παπάδων. Όμως ο Δεσπότης δεν φαινόταν πουθενά!

“Φύγε κυρά!” φώναξε τότε ένα από τα παιδιά που έτρεχαν μπροστά. “Φύγε, έρχεται ο στρατός! Χτύπησαν το τραίνο!”

Το άκουσα και κατατρόμαξα! Μήπως έγινε πόλεμος; Ποιοι χτύπησαν το τραίνο; “Θεέ μου”, σκέφτηκα, “μην πάθει κακό ο Χρήστος!” Και τότε τους είδα που γύριζαν όλοι τρομαγμένοι. Και ο παπάς κι ο δάσκαλος και τα παιδιά. Και, κάποια στιγμή, είδα τέσσερις ανθρώπους που κουβαλούσαν στους ώμους τους έναν νεκρό... Δίπλα τους πήγαινε ο Μιχάλης, και έκλαιγε, έκλαιγε συνέχεια... Αχ Θεέ μου! Τι συμφορά!⁴».

⁴ Συμφορά: Δυστύχημα, καταστροφή.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Μαργαρίτα Ιωαννίδου γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε οικονομικά στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο του Πειραιά, και εργάστηκε σαν Ορκωτή Λογίστρια.

Με την διδασκαλία των Ελληνικών ως δεύτερης γλώσσας ασχολήθηκε εθελοντικά για δυο χρόνια, κάνοντας μαθήματα σε μετανάστες.

Έχει απλοποιήσει το «Παραμύθι Χωρίς Όνομα» της Πηνελόπης Δέλτα (εκδόσεις Ανατολικός, 2012), για ξενόγλωσσους μαθητές που μαθαίνουν Ελληνικά σαν δεύτερη/ξένη γλώσσα (κατάλληλο για μέσο επίπεδο γλωσσομάθειας B1 – B2).